

Zasady w zakresie wydatków kwalifikowalnych w ramach programów objętych wsparciem ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

lipiec 2024

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. OGÓLNE WARUNKI DOTYCZĄCE KWALIFIKOWANIA WYDATKÓW	4
2.1 Okres kwalifikowalności wydatków w ramach przedsięwzięcia	4
2.2 Warunki kwalifikowalności wydatków	4
2.3 Podmiot uprawniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych	5
2.4 Zakaz podwójnego finansowania	6
2.5 Podatek od towarów i usług (VAT).....	6
3. KATEGORIE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH.....	7
3.1 Przygotowanie przedsięwzięcia.....	7
3.2 Zarządzanie przedsięwzięciem.....	7
3.3 Wydatki w zakresie informacji i promocji	7
3.4 Realizacja przedsięwzięcia.....	8
3.4.1 Nabycie nieruchomości niezabudowanej, nieruchomości zabudowanej, zakup gruntu.....	8
3.4.2 Roboty budowlane.....	8
3.4.3 Środki trwałe, sprzęt i wyposażenie, wartości niematerialne i prawne	9
3.4.4 Pozostałe wydatki.....	10
3.5 Wydatki na działania edukacyjne.....	10
4. KATEGORIE WYDATKÓW NIEKWALIFIKOWALNYCH	11
4.1. Koszty pośrednie	11
4.2. Pozostałe kategorie wydatków niekwalifikowalnych.....	11

1. WSTĘP

Niniejsze „Zasady w zakresie wydatków kwalifikowalnych w ramach programów objętych wsparciem ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)”, dalej także „Zasady” określają ogólne zasady kwalifikowalności wydatków oraz kategorie wydatków kwalifikowalnych w przedsięwzięciach objętych wsparciem ze środków KPO w ramach programów priorytetowych. Zasady są skierowane do Wnioskodawców/Ostatecznych Odbiorców Wsparcia (OOW) w zakresie przygotowania Wniosku i późniejszego rozliczania umowy, a także są podstawą dla NFOŚiGW do weryfikacji tych wydatków.

Zasady pozostają w zgodzie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa krajowego, w szczególności z ustawą o rachunkowości, ustawą o podatku od towarów i usług, ustawą o finansach publicznych, ustawą Prawo budowlane, przepisami regulującymi udzielanie pomocy publicznej.

W zakresie nieuregulowanym niniejszymi Zasadami należy stosować obowiązujące przepisy prawa.

W przypadku naborów konkursowych (a następnie także do realizacji umowy o objęcie wsparciem oraz jej późniejszego rozliczenia) stosuje się Zasady obowiązujące w dniu ogłoszenia konkursu, a przypadku naborów ciągłych stosuje się Zasady obowiązujące w dniu złożenia wniosku o objęcie wsparciem, z zastrzeżeniem, że dla naborów zakończonych odpowiednio stosuje się Zasady obowiązujące na dzień podpisania umowy lub aneksu do umowy.

Program priorytetowy lub umowa o objęcie wsparciem mogą wskazywać istotne ograniczenia, przewidywać wyłączenia, zawierać uszczegółowienia lub rozszerzenia, dotyczące wydatków kwalifikowalnych, które nie są określone w Zasadach. Może to wynikać m.in. z rodzaju przedsięwzięć możliwych do realizowania w ramach określonego programu priorytetowego oraz uwarunkowań prawnych, dotyczących objętych wsparciem działań lub przedsięwzięć.

2. OGÓLNE WARUNKI DOTYCZĄCE KWALIFIKOWANIA WYDATKÓW

Weryfikacja wydatków kwalifikowalnych dokonywana jest na etapie:

- a) oceny wniosku o objęcie wsparciem - w celu zweryfikowania, czy przedstawione przedsięwzięcie może stanowić przedmiot objęcia wsparciem ze środków KPO oraz ustalenia kwoty/intensywności objęcia wsparciem,
- b) uszczegółowienia wniosku o objęcie wsparciem przed przedłożeniem Zarządowi NFOŚiGW do decyzji o objęciu wsparciem tzw. negocjacji warunków umownych realizacji przedsięwzięcia- w celu weryfikacji poszczególnych pozycji harmonogramu realizacji przedsięwzięcia (HRP), jeżeli dotyczy,
- c) realizacji umowy przy przedkładaniu przez OOW do NFOŚiGW wniosków o płatność, w trakcie kontroli czy w trakcie zmiany warunków umowy, np. w związku ze zmianą zakresu rzeczowego lub zmianą wydatków realizacji przedsięwzięcia.

Na etapie oceny wniosku o objęcie wsparciem i uszczegółowienia wniosku/ warunków umowy o objęcie wsparciem przedsięwzięcia przed przedłożeniem Zarządowi NFOŚiGW do decyzji badane jest spełnienie potencjalnych warunków kwalifikowalności wydatków.

2.1 Okres kwalifikowalności wydatków w ramach przedsięwzięcia

Przez okres kwalifikowalności wydatków należy rozumieć przedział czasowy ograniczony datami, w którym poniesione zostały wydatki związane z realizacją przedsięwzięcia, zaliczone do wydatków kwalifikowalnych, które stanowią podstawę do ustalenia kwoty objęcia wsparciem.

Wydatki poniesione poza okresem kwalifikowalności, mimo iż należą do kategorii wymienionych w pkt 3 Zasad, nie mogą być zaliczone do wydatków kwalifikowanych i stanowić podstaw do ustalenia kwoty objęcia wsparciem oraz późniejszych wypłat.

Początkowa i końcowa data kwalifikowalności wydatków jest określona w każdym programie priorytetowym, z zastrzeżeniem zasad udzielania pomocy publicznej, oraz szczegółowo wskazana jest w umowie o objęcie wsparciem, nie później niż do dnia 31 sierpnia 2026 r.

2.2 Warunki kwalifikowalności wydatków

Wydatek kwalifikowalny musi być zgodny z kategoriami wydatków wymienionymi w pkt 3 Zasad, z zastrzeżeniem warunków określonych w programie priorytetowym.

Za wydatki kwalifikowalne w ramach przedsięwzięcia uznane będą wydatki faktycznie poniesione (pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym, tj. rozchód środków pieniężnych z kasy lub

rachunku płatniczego (obciążenie rachunku płatniczego OOW).)przez OOW, spełniające wszystkie poniższe warunki łącznie:

- a) są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa,
- b) są niezbędne do realizacji przedsięwzięcia oraz zapewniają wdrożenie i funkcjonowanie przedsięwzięcia oraz uzyskanie określonych wskaźników przedsięwzięcia,
- c) są poniesione w okresie kwalifikowalności wydatków,
- d) są poniesione przez OOW lub podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków, zaakceptowany przez NFOŚiGW i wskazany w umowie o objęcie wsparciem,
- e) są zgodne z umową o objęcie wsparciem, w szczególności z aktualnym HRP,
- f) są należycie udokumentowane i możliwe do zidentyfikowania w szczególności poprzez wprowadzenie ich do ewidencji księgowej OOW oraz ustalone zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości oraz z odpowiednimi standardami rachunkowości,
- g) nie podlegają wyłączeniom z finansowania przez NFOŚiGW, o których mowa w pkt 4 Zasad, lub określonych w programie priorytetowym.

2.3 Podmiot uprawniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych

Podmiotem uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych jest OOW.

W uzasadnionych przypadkach i po akceptacji NFOŚiGW może to być również inny podmiot, który zostanie wskazany w umowie o objęcie wsparciem, tzw. podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych. Jeżeli zakłada się udział podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, należy do wniosku o objęcie wsparciem dołączyć list intencyjny lub inny równoważny dokument OOW oraz we wniosku o objęcie wsparciem określić strukturę własności majątku wytworzonego w związku z realizacją przedsięwzięcia, zasady przepływów finansowych związanych z realizacją przedsięwzięcia oraz sposób zapewnienia trwałości przedsięwzięcia. Umowa lub porozumienie zawarte między OOW a podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych musi zostać złożone najpóźniej przed wypłatą wsparcia.

Realizacja przedsięwzięcia poprzez podmiot uprawniony do ponoszenia wydatków nie zwalnia OOW z odpowiedzialności za prawidłową realizację przedsięwzięcia na warunkach określonych w umowie o objęcie wsparciem.

2.4 Zakaz podwójnego finansowania

Niedozwolone jest podwójne finansowanie całkowitych lub częściowych wydatków kwalifikowalnych przedsięwzięcia ze środków publicznych (krajowych, unijnych lub zagranicznych).

Jako przykłady podwójnego finansowania uznaje się m.in.:

- a) zrefundowanie tego samego wydatku w ramach różnych przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych środków publicznych, ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi,
- b) finansowanie wynagrodzenia osoby zaangażowanej w realizację przedsięwzięcia wykonującej zadania, które mieszczą się w zakresie obowiązków służbowych wynikających ze stosunku pracy tej osoby sprzed zaangażowania jej do realizacji przedsięwzięcia.

2.5 Podatek od towarów i usług (VAT)

Podatek od towarów i usług (VAT) jest wydatkiem niekwalifikowalnym w ramach wsparcia KPO.

Podatek VAT może być sfinansowany w ramach pożyczki ze środków NFOŚiGW albo dotacji ze środków NFOŚiGW udzielonej w ramach kontynuowania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie w formie dotacji dostosowanej do wymagań umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego określonych w art. 141z ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zgodnie z zapisami programu priorytetowego.

3. KATEGORIE WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH

NFOŚiGW może wprowadzić limitowanie wysokości wydatków kwalifikowalnych w poszczególnych kategoriach w programie priorytetowym.

3.1 Przygotowanie przedsięwzięcia

Wydatki związane z przygotowaniem przedsięwzięcia mogą być uznane za kwalifikowalne, o ile wiążą się z opracowaniem dokumentacji niezbędnej do realizacji planowanego przedsięwzięcia oraz uzyskaniem niezbędnych pozwoleń i decyzji, w szczególności są to koszty opracowania:

- planów i programów ochrony, planów zadań ochronnych¹;
- studium wykonalności (jeżeli jest wymagane),
- raportu o oddziaływaniu na środowisko,
- audytu energetycznego² (jeżeli jest wymagany)
- projektu budowlanego i wykonawczego.

3.2 Zarządzanie przedsięwzięciem

Wydatki na zarządzanie to wszelkie wydatki, które wiążą się z planowaniem, realizacją i kontrolą zadań niezbędnych do osiągnięcia celów przedsięwzięcia.

W szczególności kwalifikowalne są wydatki związane z zarządzaniem realizacją przedsięwzięcia w niezbędnym zakresie (bez kosztów osobowych) lub w zakresie określonym obowiązującymi przepisami prawa (np. inspektor nadzoru).

Warunkiem koniecznym do uznania wydatków za kwalifikowalne, poniesionych w związku z zarządzaniem przedsięwzięciem, jest ich szczegółowe opisanie oraz uzasadnienie we wniosku o objęcie wsparciem. Wydatki te muszą zostać również wskazane w umowie o objęcie wsparciem (HRP).

3.3 Wydatki w zakresie informacji i promocji

Wydatki w zakresie informacji i promocji związane z upowszechnianiem informacji o tym, że przedsięwzięcie jest objęte wsparciem ze środków KPO (wydatki na działania wskazane w Instrukcji oznakowania przedsięwzięć objętych wsparciem ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach programu priorytetowego,

---

¹ Również w przypadku, gdy opracowanie planu ochrony jest samoistnym przedsięwzięciem.

² Również w przypadku, gdy audyt energetyczny jest samoistnym przedsięwzięciem.

w tym m.in. wykonanie i montaż tablic informacyjnych, pamiątkowych, naklejek na ruchome składniki i elementy wyposażenia, itp.) są kwalifikowalne.

3.4 Realizacja przedsięwzięcia

3.4.1 Nabycie nieruchomości niezabudowanej, nieruchomości zabudowanej, zakup gruntu

Wartość nabycia nieruchomości niezabudowanej, nieruchomości zabudowanej czy zakupu gruntu może być wydatkiem kwalifikowalnym, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- a) nabyta nieruchomość jest niezbędna dla realizacji przedsięwzięcia i zostanie wykorzystana bezpośrednio do realizacji przedsięwzięcia, tzn. jako wydatek kwalifikowalny może być uznany tylko koszt takiej części nieruchomości, która jest niezbędna,
- b) wartość nabytej nieruchomości nie przekracza jej wartości rynkowej, a w przypadku braku możliwości jej ustalenia wartości godziwej,
- c) wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- d) nabycie nieruchomości zostało przewidziane we wniosku o objęcie wsparciem i bezpośrednio wskazane w umowie o objęcie wsparciem,
- e) płatności za nabycie są dokonywane na rzecz podmiotów zewnętrznych wobec OOW.

Warunek wskazany w lit. c powyżej, nie obowiązuje w przypadku nabycia na zasadzie pierwokupu nieruchomości gruntowych niezbędnych do renaturyzacji siedlisk przyrodniczych oraz prowadzenia ochrony, restytucji bądź reintrodukcji gatunków w parkach narodowych, w tym także nieruchomości zabudowanych pod warunkiem, że budowle i budynki zostaną przeznaczone do rozbiórki lub wykorzystane do celów statutowych parku narodowego, a koszty te uznaje się za kwalifikowane.

3.4.2 Roboty budowlane

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są wydatki związane z przygotowaniem placu budowy i poniesione na roboty budowlane niezbędne do realizacji przedsięwzięcia, m.in.:

- wydatki na infrastrukturę techniczną związaną z nową inwestycją (instalacje wewnętrzne w obiektach technologicznych, przyłącza doprowadzające media do obiektów technologicznych, itp.),
- wydatki na remonty, adaptacje obiektów niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia,
- wydatki na materiały, roboty budowlano-montażowe, demontażowe i rozbiórkowe.

Roboty budowlane muszą być prowadzone zgodnie z obowiązującym prawem, w szczególności zgodnie z ustawą Prawo budowlane.

3.4.3 Środki trwałe, sprzęt i wyposażenie, wartości niematerialne i prawne

Wartość nabycia środków trwałych, które będą na stałe zainstalowane w ramach przedsięwzięcia, jest wydatkiem kwalifikowalnym pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych OOW.

W szczególności wydatki te dotyczą nabycia:

- maszyn, urządzeń i materiałów wraz z kosztami dostawy (transportu, załadunku i wyładunku),
- narzędzi, przyrządów i aparatury,
- infrastruktury technicznej związanej z inwestycją,
- instalacji/montażu i uruchomienia środków trwałych,
- wartości niematerialnych i prawnych w formie: oprogramowania, patentów, licencji, nieopatentowanej wiedzy technicznej, technologicznej lub z zakresu organizacji i zarządzania.

Nabycie przenośnych środków trwałych, które nie będą na stałe zainstalowane w przedsięwzięciu pod warunkiem stosowania zasad dotyczących pomocy publicznej, specjalistyczny sprzęt komputerowy, itp. może być uznane za wydatek kwalifikowalny po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- a) są niezbędne dla realizacji celu przedsięwzięcia bądź dla poprawnego funkcjonowania infrastruktury wytworzonej w wyniku realizacji przedsięwzięcia,
- b) zostaną wskazane we wniosku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem lub na późniejszym etapie realizacji przedsięwzięcia, w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających konieczność ich zakupu,
- c) zostaną wskazane w umowie o objęcie wsparciem,
- d) zostaną włączone w rejestr środków trwałych OOW oraz wydatek ten będzie traktowany jako nakłady inwestycyjne zgodnie z ustawą o rachunkowości,
- e) są ekonomicznie uzasadnione.

Wydatkiem kwalifikowalnym są również koszty nabycia sprzętu i wyposażenia, które nie stanowią środków trwałych zgodnie z zasadami obowiązującymi u danego OOW, o ile nie są sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa.

Wydatki związane z eksploatacją środków trwałych , np. koszty przeglądów, części zamiennych, ubezpieczeń, paliwa, napraw, nie są kwalifikowalne, chyba że program priorytetowy stanowi inaczej.

3.4.4 Pozostałe wydatki

Do tej kategorii wydatków zaliczane są wszystkie pozostałe wydatki, które są związane z realizacją przedsięwzięcia, a nie zawierają się we wskazanych wcześniej kategoriach wydatków kwalifikowalnych realizacji przedsięwzięcia. Obejmują one, w szczególności usługi obce, wynagrodzenia oraz materiały zużywalne.

3.5 Wydatki na działania edukacyjne

- W przypadku, gdy działania edukacyjne i prozdrowotne nie stanowią głównego celu realizacji przedsięwzięcia, a mają charakter dodatkowy, służący zwiększeniu świadomości ekologicznej (jak np. kampania edukacyjna w zakresie poprawy jakości powietrza i przeciwdziałania trendom zmian klimatycznych i wykorzystania OZE) , wówczas wydatki związane z realizacją tych działań mogą zostać uznane za kwalifikowalne w okresie realizacji przedsięwzięcia, tylko i wyłącznie, jeżeli ich realizacja jest działaniem wymaganym (obligatoryjnym) w związku z realizacją przedsięwzięcia o nieedukacyjnym charakterze (np. inwestycyjnym) dofinansowywanego ze środków KPO.

Obligatoryjność działań edukacyjnych określa program priorytetowy.

4. KATEGORIE WYDATKÓW NIEKWALIFIKOWALNYCH

4.1. Koszty pośrednie

Koszty pośrednie to dodatkowe koszty funkcjonowania jednostki, ponoszone w związku z realizacją przedsięwzięcia (tj. wszystkie koszty, które nie mogą być jednoznacznie wskazane przez OOW jako bezpośrednio związane z przedsięwzięciem, ale które można wskazać i uzasadnić w ramach systemu rachunkowości jako poniesione w związku z bezpośrednimi wydatkami kwalifikowalnymi projektu), uznaje się za niekwalifikowalne, chyba że program priorytetowy lub umowa o objęcie wsparciem stanowi inaczej.

4.2. Pozostałe kategorie wydatków niekwalifikowalnych

Za wydatki niekwalifikowalne uznaje się w szczególności:

- wydatki poniesione poza okresem kwalifikowalności,
- wydatki na opracowanie wniosku o objęcie wsparciem (wydatek na wypełnienie formularza wniosku),
- wydatki poniesione na porady prawne,
- wkład rzeczowy (niepieniężny),
- wydatki niezwiązane z celami przedsięwzięcia,
- odsetki od zadłużenia, wydatki na obsługę zadłużenia i opłaty za opóźnienie płatności,
- opłaty za transakcje finansowe i inne koszty finansowe,
- rezerwy na straty lub potencjalne przyszłe zobowiązania,
- Podatek VAT,
- wszelkie wydatki związane z umową leasingu,
- grzywny, kary i koszty postępowania sądowego,
- świadczenia finansowane ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, odprawy emerytalno-rentowe, nagrody wynikające z regulaminu wynagrodzeń oraz zasiłki i świadczenia finansowane z innych źródeł,
- wydatki na wynagrodzenia z umów cywilnoprawnych na realizację zadań w ramach przedsięwzięcia z osobami, których wynagrodzenie jest finansowane w ramach wydatków zarządzania i/lub osobami, których zakresy obowiązków/opisy stanowisk wynikające ze stosunku pracy obejmują zadania związane z wdrażaniem i realizacją przedsięwzięcia,

- wydatki wynikające ze wzrostu wartości nieruchomości w związku z planowanym przedsięwzięciem,
- wydatki wynikające ze wzrostu wydatków przedsięwzięcia w związku z odkupem projektu przygotowanego do realizacji,
- wydatki zakupów czy prac, występujące podczas realizacji przedsięwzięcia generujące „dochód incydentalny” (np. wycinka drzew, na skutek której następuje sprzedaż drewna dająca przychód) nie będący wynikiem działalności operacyjnej przedsięwzięcia.